

Z CIZÍCH REVUI

Revue rumunské.

România Militară.

Rumunská armáda je čilá ve vydávání měsíčních odborných revui. Každá zbraň a každá významnější služba má svůj odborný měsíčník. Redakce časopisu je svěřena příslušnému vojenskému učilišti.

Všeobecně vojenskými otázkami, hlavně všeobecnou taktikou, se zabývá „România Militară“, již řídí hlavní štáb. Byla založena roku 1864. Správa časopisu je reprezentativní, skládá se z komitétu řídicího a redakčního. Čestným předsedou řídicího komitétu je sám král (nyní za nezletilého krále člen regentské rady, princ Mikuláš), čestnými členy jsou armádní inspektorové a někteří vysocí vojenští hodnostáři ve výslužbě, kteří se zasloužili v poslední válce.

Činným předsedou řídicího komitétu je náčelník hlavního štábu, činnými členy pak vynikající generálové a vyšší důstojníci.

Řídicí komitét se zabývá všeobecnou správou časopisu, schvaluje rozpočet, dává směr obsahu časopisu, jmenuje členy redakčního komitétu.

Ředitelem redakce je podnáčelník hlavního štábu, permanentní členové redakce (celkem šest) jsou jmenováni řídicím komitétem. Redaktoři zastávají ovšem také svou normální vojenskou funkci. Zato redakční sekretáři, t. j. čtyři vyšší důstojníci, nemají v armádě jiné funkce.

Administraci vede plukovník, který má k ruce kromě jednoho vyššího důstojníka ještě vojenského pokladníka a civilního zaměstnance.

Sekretariát a administrace jsou přičleněny k hlavnímu štábu.

Došlé příspěvky se protokolují v sekretariátu a předkládají se řediteli redakce, který rozhodne o tom, kdo ze stálých redaktorů má příspěvek prostudovati. Jde-li o nějakou zvláštní odbornou věc, může být studium svěřeno i jinému důstojníku mimo redakci. Po referátě rozhodne hlavní redaktor, t. j. podnáčelník hlavního štábu, má-li být článek uveřejněn čili nic.

Redakční sekretáři mají povinnost provést korekturu, formálně uspořádat měsíčník a doplnit jej zprávami, recensemi, přehledy cizích vojenských časopisů a pod.

Přes dlouhodobou tradici časopisu a přes správní aparát tak bohatý na významné vojenské osobnosti trpí tato revue krísí cenných příspěvků, ač jsou dosti dobře honorovány: platí se za arch původní práce 1500 Lei (asi 300 Kč; VR. 480 a 560 Kč), překladu 1000 Lei (asi 200 Kč; VR. překladů nepřijímají), recense 1200 Lei (asi 240 Kč; VR. 560 Kč, s přírážkami 10 Kč za 100 stran recensovaného spisu).

Původních článků má časopis dosti málo. Mnoho je překladů z cizích revui a stručných obsahů z cizích prací. Recense cizích časopisů se omezuje většinou na citaci titulů článků.

V této recenzi se budu zabývat jen obsahem původních článků „România militară“.

Roč. 1929, čís. 1—6.

Plk. Ceaur-Aslan: Variace na totéž téma.

Pohledy do oblasti jezdec-

tva. Článek se vřele zastává bytí jezdeckta. Pojednává o jeho použití v různých fázích boje. V krytu může střežit velké prostory pro svou pohyblivost. Jsou však obavy, že by tím mohlo být příliš vyčerpáno a jeho další použití na delší dobu kompromitováno. Letectvo ulehčilo práci jezdecktu ve zvědech, avšak nenahradilo je docela. Velké jezdecké jednotky nepotřebují již zvidat na velké vzdálenosti několikadenních pochodů. Stačí převážná (průzkumná) činnost na menší vzdálenosti; tato činnost je spojena se zdržováním nepřítele. Jezdeckto je při dnešních bojových prostředcích příliš cenný „bitevní orgán“, aby mohlo být spotřebováno před bitvou dálnými zvědy.

Soubojů protivných jezdecktev v poslední válce skoro nebylo. Nepotvrdilo se tvrzení, že se nepřátelská jezdeckta navzájem přitahují. Snad jen na určitou vzdálenost, před rozhodujícím bojem se však sobě vyhnu.

V bitvě lze jezdeckta použít samostatně: není pomocníkem pěchoty jako ostatní zbraně, nýbrž může ji nahradit. Za bitvy je místo pro jezdeckto na křídle nebo v mezerách, nikoli vpředu; působí na citlivé místo nepřítele. K vážné akci nestačí jezdecká divise, je třeba jezdeckých armádních sborů; a to několika; požaduje to situace na rumunské východní frontě. Jezdeckto musí být schopno několikadenních přesunů po 70–80 km bez vyčerpání. Západnická „lehká divise“ by se v těchto poměrech sotva osvědčila. Vhodně lze jezdeckta použít jako zálohy na ustálené frontě pro zasazení při průlomu. Jestliže se často nezdařila akce na prolomení frontách, nutno to přičísti nedostatečné početnosti zasazeného jezdeckta. Svou pohyblivostí hodí se k ochraně ústupu a k pronásledování nejlépe jezdeckto. Nájezdy (raidy) mají obyčejně za cíl přerušit komunikační tepny nepřítele. Mají význam jen tehdy, jsou-li v souvislosti s jinou vážnou operací. Nájezdy budou i v budoucích válkách velmi časté.

Nelze si nevšimnout — pro charakteristiku rumunské armády — jak pisatel v závěru připomíná, že má-li rumunské jezdeckto být sebevědomým k „pánům za Dněstrem a za Dunajem“, je třeba, aby bylo náležitě vyškolené: toho se dosáhne jen neúnavnou prací a nikoliv — jako dosud — vyplní-li se presenční služba jen dočasnými a trvalými dovolenými při udržování jen nízkých početních stavů jezdeckých útvarů. Článek uvádí vhodné příklady z válečné historie, zejména ze světové

války, jak bylo jezdeckta v různých fázích války použito.

Pplk. Lascar a mjr. Diaconescu: Úzkokolejné dráhy jako dopravní prostředek.

Úzkokolejné dráhy jsou nejlepším prodloužením normálních drah blízko fronty. Autoři je dělí na dráhy metrové (rozchod 1 m), střední (rozchod 0,80 m až 0,50 m), a malé (rozchod pod 0,50 m). Nepokládají za výhodné stavět dráhy metrové, poněvadž proti dráze normální vyžadují polovinu nákladu, pokud se týká materiálu i energie, avšak skýtají jen $\frac{1}{4}$ až $\frac{1}{5}$ výkonnosti oněch drah. V tabulkách podávají různé údaje o všech typech úzkokolejných drah, hlavně o těch, kterých bylo používáno ve Francii. V dalších pokračováních pojednávají o stavbě drah a o jejich využití, o organizaci služby úzkokolejných drah a zvláště o použití drah s rozchodem 0,76 m za války s příkladem o konstrukci a rekonstrukci těchto drah v Champagni při postupu Francouzů na podzim 1918.

Mjr. Cernăianu: Organizace a způsob činnosti krytu. Úkolem krytu je chránit mobilisaci a nástup, sbírat zprávy o nepříteli a působit v prospěch hlavních sil v bitvě tím, že jim opatruje nejlepší podmínky pro rozvinutí a že opotřebuje nepřítele. Jednotky krytu jsou učené do hloubky s těžištěm v nejdůležitějších směrech jak pro nepřítele, tak i pro vlastní území. Kryt je svěřen celým armádním sborům, které mohou být sloučeny ve velké jednotky krytu pod jednotným velením (commandamente de acoperire); ba i takové velké jednotky krytu mohou být dále sloučeny v jednu „krycí frontu“ (front de acoperire). Kryt se dělí do hloubky na sled pozorovací (až asi do pluku), sled odporu (divise), sled manévru (armádní sbor). Konečným účelem všech krycích sil je zajistit „linii ochrany manévru hlavních sil“, za níž se provádí nástup.

Důležité je utvořit v krytu silné zálohy.

Mluvě o způsobu akce krytu zamítá pisatel názor, jako by úkolem krytu bylo provádět jen ústupový manévry. Rovněž potírá názor, jako by se malé jednotky (setniny) krytu měly opevnit se všech stran a bránit se na místě, byť se vydávaly v nebezpečí, že budou obklíčeny. Kryt může provádět také ofensivní manévry.

Pozorovací sled má za úkol sbírat zprávy a zjistit zjevné operativní ohrasy protivníka. Divise, jakožto sled odporu, dostane zpravidla za úkol hájit jistý prostor nebo linii krycího pásma. Šířka fronty bývá 30–80 km. Způsob akce záleží na poměru sil obou protivníků. Je-li převaha na straně

krytu, nutno vázat nepřítele na zadržovací pozicích a zničit jej manévrem velkého rozmachu do týlu nebo do boku. Je-li nepřítel silnější, nebude divise s to zlomit nepřátelský útok, může jej jen zadržet. Další úkol převezme pak armádní sbor. Jeho akce je zásadně ofensivní, protože disponuje už značnými silami a může provést manévry organickými velkými jednotkami. Velitelství krytu (jemuž jsou podřízeny nejméně dva armádní sbory) působí obdobně jako armádní sbor, jenže je v své akci ještě volnější a zasahuje již do rámce bitvy. Bojem získává potřebné prvky pro „koncept strategického manévru hlavních sil“; opotřebovuje nepřítele, čímž mění poměr sil v prospěch vlastní armády; káží manévry nepříteli, zatím co vlastní síly klidně nastupují. — Myšlenky, obsažené v tomto článku, hodily by se snad pro nějakou velmoc, jako na př. Rusko nebo Francii. Nejspíše asi nový systém francouzský, podle kterého mírová armáda tvoří kryt, zatím co se pod její ochranou mobilisuje ze záloh vlastní operativní armáda. Pro použití tohoto systému scházejí v Rumunsku zatím potřebné podmínky. Za zmínku stojí, že pisatel vidí v úloze krytu element strategický a tedy míní, že není správné vnucovat akci krytu pravidla taktiky.

Mjr. Andronescu: Nový vojenský statut armády francouzské. Pojednává o nové organizaci francouzské armády podle nových zákonů.

Mjr. Roman: Nucený ústup. Poukazuje na nedostatečnost ustanovení rumunských předpisů (překlady francouzských předpisů) o taktice za nuceného ústupu, doplňuje je pokyny, jež se zjevně shodují s ustanoveními německého F. u. G. a německého předpisu pro pěchotu.

Kpt. Popescu: Problém „dělostřelectva, jehož potřebujeme“. Za války rostla spotřeba plynového střeliva výbušného. Francouzi v říjnu 1917 u Malmaisonu použili střeliva plynového a výbušného v poměru 1:6. U Němců v březnu 1918 při útoku u Montdidieru byl už poměr obrácený: 6 plynových střel na 1 výbušnou. Používání plynového střeliva mělo u ústředních mocností hlavní vliv na vývoj organizace dělostřelectva. Vliv se jevil vzrůstem počtu 10 cm houfnic, které se ukázaly nejvhodnějšími pro palbu plynovými střelami. Ježto v budoucnosti lze počítat spíše se vzrůstem použití plynového střeliva, jeví se potřeba organisovat divisi dělostřelectvo takto:

6 baterií 7.5 cm kanonů, 9 baterií

10 cm houfnic, 3 baterie 10—12 cm kanonů a 3 baterie 7.5 cm horských kanonů. Každá baterie o šesti dělech. (Nyní má rumunská divise: 9 bat. lehkých kanonů, 4 bat. polních houfnic). Dělostřelectvo armádních sborů nebo armád bude prý nahrazeno letectvem. Tu prý stačí 3—4 letky bombardovací po 12 letounech pro celou armádu, nebo-li průměrně jedna letka k dispozici vel. armády.

Mjr. Cantea: Italské názory o použití jezdecktva. Nový (1928) italský předpis „Všeobecné zásady o použití velkých jednotek“ počítá mezi velké jednotky jako novum „rychlý sbor“ (il corpo celere), jenž se skládá hlavně z jezdecktva a z cyklistů, z cyklistů nebo automobilního dělostřelectva, z tanků a z obrněných aut, z ženijních jednotek a z pěchoty na autech. Úkoly rychlého sboru mohou být: zjednat dotyk s nepřítelem, znepokojovat nepřítele při rozčleňování a doplnit zprávy o něm, které máme od letectva, a jiné úkoly, které jsme byli zvyklí dosud dávat velkým jezdckým jednotkám. Úlohu cyklistů stanoví blíže předpis o „výcviku a použití bersaglierů-cyklistů“: cyklisté mají velkou rychlost na komunikacích, jezdecktvo v různém terénu; cyklisté jsou opatření mohutnějšími palebnými prostředky, proto jsou pokládáni za palebnou podporu, usnadňující manévry a rozhodný úder jezdecktva a p. V závěru článku se doporučuje ze všeho jen zvýšit počet cyklistů u rumunského jezdecktva, neboť dosavadní jedna cyklistická rota na jezdeckou divisi nestačí.

Gen. intend. Alexandrescu: Zajišťování úspěšná požívatina. Doporučuje místo dosavadního ruského čaje používat k snídani vojáků brazilského čaje „maté“, jenž je lacinější a při tom výživný, osvěžující a dodávající síly, aniž působí škodlivě na nervy.

Pplk. Stoica: Palba plynovými náboji. Při loňských rumunských manévrech byla provedena pokusná střelba plynovými náboji. Bylo k tomu použito dvou baterií Škodových 10 cm houfnic se 192 náboji a jedné baterie německých 7.5 cm moždířů se 175 náboji. Pisatel vysvětluje, proč střelba neměla očekávaných výsledků. — Střelivo, plněné fosgenem a chlorpykinem, mělo rok výroby 1916—1917, tedy válečná výroba bez nároků na trvanlivost. Pro toto střelivo nebylo po ruce balistických dat a střelilo se podle normálních tabulek s případnou korekcí vzhledem na váhu střely, a to jen pokud se týká houfnic; pro moždířové střelivo nebylo ani normálních tabulek. Škodových houfnic bylo užito za války na všech rakouských frontách, mají velký rozptyl a opotřebovaná mířidla.

Německé mořdžire byly vtaženy ze skladiště sesbíraného materiálu, byly bez miřidel. Střelivo vybudovalo pozdě, plynotvorné tekutiny byly absorbovány rozrytou půdou. Nebylo dosaženo potřebné hustoty dopadajících střel na postřelovaný prostor jednak proto, že bylo použito malého počtu děl, jednak že i část těchto děl nemohla při účinné palbě střilet (u tři houfnic zůstaly vězet nábojky). Podle těchto zkušeností by si pisatel přál nápravy, aby nedošlo k opětovným zklamáním.

Gen. Rudeanu: Maršál Francie Ferdinand Foch. Životopis maršálů a podrobné líčení jeho velitelské činnosti za války.

Gen. Petala: Úloha vojenského povolání v našem životě sociálním a národním. Pedagogický institut rumunský si vytkl za úkol, na vědeckém podkladě usměrnit mládež k povoláním, jež odpovídají povaze jednotlivců. Na základě úlohy vojáka z povolání v míru (učitel a vychovatel národa) a ve válce (vůdce vojska) vypočítává článek vlastnosti, jaké musí mít mladý muž, který se chce dát na vojenskou životní dráhu.

Kpt. Vasilii: Nejvhodnější systém obranné organizace v pohraničí. Článek vychází z úvahy, že pevnosti vykonaly svou úlohu i v poslední válce. Doporučuje vytvořit opevněná pásma k přehrazení možných přístupů z nepřátelské strany; zajistit boky těchto pásem.

Ostatní nesnadněji přístupné směry překazit destrukcemi. Zřejmě je inspirován způsobem francouzského opevnění pohraničí.

Pplk. Petrescu: Použití kulometných praporů v útoku a v obraně. Za světové války měli jen Němci organizované kulometné prapory, a to teprve před samým ukončením války. Byly to kulometné prapory námořního sboru, kterých bylo použito jako pohyblivé zálohy ve Flandrech tam, kde se projevilo hlavní úsilí útočících Angličanů a Belgičanů. Jinak bylo v různých armádách a v různých dobách použito jen náhodných seskupení menších kulometných jednotek. Pisatel vypočítává různé případy, kdy lze použít taktiky kulometných praporů v ofenzivě a v defenzivě. Všeobecně všude tam, kde chceme slabými početními silami dosáhnout mohutné palby. Tato otázka je pro rumunskou armádu akutní, protože válečná organizace počítá s divisními kulometnými prapory.

Mjr. Alexiu a kpt. Mutiu: K desetiletí připojení Sedmíhradska. Historická paralela národa ru-

munského a maďarského, v níž se dokazuje, že Rumuni jsou praobyvateli Sedmíhrad, kdežto Maďaři jsou vtrhlci. Maďaři se prý zachovali jako národ jen tím, že převzali hlavně kulturu porobených Slovanů a že zmohutněli asimilací těchto Slovanů.

Pplk. Leoveanu: Poznámky o sestavování operačních rozkazů. Se vzrůstem bojových prostředků roste také délka operačních rozkazů vyšších velitelství a tím také nebezpečí, že tyto rozkazy mohou dojít pozdě k vykonavatelům. Aby se předešlo pozdnímu provedení, doporučuje pisatel: 1. vydávat přípravné rozkazy, 2. přikládat k operačním rozkazům náčrty, 3. je-li nutno, vydat originální rozkaz nadřízeného velitelství s vlastními dodatky podřízeným, 4. požadovat od technických poradců (velitelů zbraní a přednostů služeb u vyšších velitelství) písemné příspěvky pro všeobecný operační rozkaz, 5. vydávat ústní rozkazy od velitele pluku počínaje — písemný vydat po ústním, 6. opatřit i nižší velitelství potřebným personálem a materiálem k rozmnožování rozkazů. Pak jsou uvedeny vzory příspěvků velitelů dělostřelectva do všeobecných operačních rozkazů a technické rozkazy dělostřeleckých velitelů u velitelství armádního sboru a u velitelství divise, a to pro přibližování. Příspěvky do všeobecných operačních rozkazů jsou takového obsahu, aby velitel dělostřelectva u armádního sboru nemusil vydávat již žádný další rozkaz, kromě doplňku pro dělostřelectvo, jež mu přímo podléhá. Velitel divisního dělostřelectva má jen v nejnutnějších případech vydat zvláštní doplňky pro dělostřelectvo, třeba jen na okraji operačního rozkazu divise.

K tomu ovšem musí velitel dělostřelectva u armádního sboru a u divise vydat technické rozkazy (spojení, děl zprav. služba, střelivo a p.).

Plk. Mihail: Sugescie z manévru a ze štábních cest. Mnogo se používá postupných cílů, někdy ke škodě rychlosti a elánu pěchoty. Pisatel shrnuje své poznatky takto: Pěchota za přibližování nepotřebuje postupných cílů, je-li nepřítel v postavení, jež je známo; v střetném boji jsou nutné postupné cíle, a to pro oba sledy: předvoj i valný voj. Dělostřelectvo má v každém případě postupné cíle, poněvadž nelze jinak koordinovat jeho činnost s postupem pěchoty.

Plk. Popescu: Chemická zbraň. Chemické bojové prostředky jsou sice mezinárodními uhlavami zakázány, přes to však nutno se na ně připravit, bude-li jich používat nepřítel. To před-

pokládá rozvoj chemického průmyslu, který ostatně v míru přispívá k blahobytu národa. Článek líčí lidově a tendenčně v několika pokračováních způsob použití bojových plynů ve všech fázích války, od diplomatického napětí počínaje, při čemž srovnává výhody armády, která je na chemickou válku připravena, s nevýhodami soupeřící armády, která na ni připravena není.

Plk. Lascar: *Nástupové transporty*. Historický vývoj vojenských transportů od r. 1859, kdy byl učiněn první pokus převozu vojska po železnici z Francie do Itálie. Příprava nástupových transportů: výběr a úprava nástupových linií, propočty a repartice dopravního materiálu, určení jednotek dopravovaných, rozdělení jednotek na transporty, rozdělení transportů na nástupové linky, sestavení jízdního řádu pro každý transport. Provedení transportů. Závěrem je řešen aplikační ideový příklad transportu čtyř armádních sborů a jedné jezdecké divise. Na konci je tabulka nástupových transportů německých armád na západní frontě v r. 1914.

Gen. zdrav. Constantinescu: *Organisace a působnost zdravotnické služby v poli u horských útvarů*.

Pisatel doporučuje především doplnit zdrav. personál u setnin, ježto budou často bojovat samostatně: zdravotnický poddůstojník nestačí. Jako dopravní prostředky uvádí: nosítka k nošení raněných na zádech nosiče, obyčejná nosítka upravená k vleku jedním koncem po zemi (po svahu), soumarská nosítka (dosavadní nosítka pro dva raněné — po každé straně jeden — nevyhovují, ježto břímě je těžké a široké), káry, vozy, lanovky atd. a nově malá, úzká auta na pásech, která by vyhovovala nejlépe svou rychlostí.

Komander Popovici: *Dunaj jako vojenský dopravní prostředek*.

de k. Článek udává mezi jiným celkový počet lodí, které mohou být v Rumunsku pro vojenské transporty k dispozici: 24 osobních parníků, 100 remorkérů, 548 vlečných lodí (části obou posledních druhů bude použito pro mostní soupřavy). Dále vypočítává všechny přístavy a počet přístavních pontonů v nich. Pro výpočet potřebných lodí udává, že jednu pěší divisi lze dopravit 31 remorkéry se 144 vlečnými loďmi.

Gen. Serbescu: *Důstojník generálního štábu*. U důstojníka generálního štábu se vyžadují kromě jiných všeobecných a vojenských kvalit a hodnot hlavně: 1. rozhodnost v jednání a v myšlení, 2. vojenské oko (rychlé posouzení pozorované situace) a jasná soudnost, 3. tvořivý (vynalézavý) duch, 4. smysl (láska) pro slávu, 5. charakter. Článek pojednává dále o použití důstojníků gen. štábu a hlavně o službě náčelníka štábu vyšších velitelství. Na konec se přikloňuje v této věci k názorům, které jsou uloženy v studii gen. Serrignyho: *Réflexions sur l'art de la guerre*. Proti Serrignymu, který pokládá kopanou za skvělou velitelskou školu, doporučuje tento článek lov za nejlepší sport pro důst. gen. štábu.

Kpt. Stefanescu: *Směry v organisaci a motorisaci francouzské armády*. Pisatel se snaží z neoficiálních prý zpráv různých francouzských časopisů zjistit nové směry v organisaci francouzské armády v souvislosti s přeměnou mírového stavu na válečný (z dvaceti mírových 100 válečných divisi, kromě ostatních útvarů mimo divise). O motorisaci zjišťuje, že ji Francouzi zavádějí ve velké míře přes to, že v zemi není pohonných látek (petroleje), a že vyhovující „národní“ pohonná látka nebyla dosud vynalezena: nepopírá však, že ostatní okolnosti jsou vývoji motorisace příznivé. (Pokračování.)

Plk. C. Langer.

LITERÁRNÍ PŘEHLED

Spisy cizojazyčné.

Německé.

Vivian Stranders: *Die Wirtschaftsspionage der Entente*. Berlin 1929.

Kniha předvádí příklad hospodářské špionáže velkého slohu a snaží se podat důkazy, že takovouto špionáž prováděla s velkým důmyslem, pláno-

vitě a bezohledně. Dohoda v Berlíně svou mezinárodní komisí s generálem Nollem v čele. Je ovšem řetězem obvinění úlisného počínání Dohody, že pod rouškou dozoru nad odzbrojením a zničení válečného materiálu podle versailleské smlouvy měla jako hlav-